

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
Nummer:	2024
Datum besluit B&W:	30 september 2025
Informant:	Marc Kool m.kool@dalfsen.nl

Voorstel:

1. De programmabegroting 2026 vast te stellen;
2. In te stemmen met de meerjarenraming 2027-2029;
3. De investeringskredieten voor het jaar 2026 beschikbaar te stellen (bijlage 7 investeringskredieten);
4. Het negatieve begrotingssaldo van € -503.945 (structureel € +227.055 en incidenteel € -731.000) te onttrekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar;
5. De bestemmingsreserve grote projecten op te heffen;
6. Het vrij te vallen saldo van de bestemmingsreserve grote projecten van € 4.531.149 mln. toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar;
7. Kennis te nemen van de uitkomsten van de septembercirculaire 2025.

Wat is de kernboodschap?

Voor u ligt de begroting 2026-2029. In de begroting worden de baten en lasten van de gemeente Dalfsen gepresenteerd. De begroting beschrijft wat we willen bereiken, wat we hiervoor gaan doen en wat dit mag kosten. Het coalitiedocument 'Veel te doen in Dalfsen' en het bijbehorende college uitvoeringsprogramma vormen hiervoor het kader.

Op 7 juli 2025 stelde de gemeenteraad de Perspectiefnota 2026-2029 vast. De perspectiefnota stond in het teken van noodzakelijke ombuigingen om de begroting meerjarig in balans te brengen. Naast noodzakelijke ombuigingen beschrijft de perspectiefnota de financiële consequenties van autonome ontwikkelingen, maar ook nieuwe ambities voor de komende jaren. De perspectiefnota is daarmee een belangrijke onderlegger voor de programmabegroting. Bij de besluitvorming over de perspectiefnota stelde de raad vast dat, met de kennis en inzichten van nu, nieuwe ombuigingen noodzakelijk zijn voor de periode 2028 en verder. Dit is gebaseerd op het feit dat wij van het Rijk op structurele basis onvoldoende middelen ontvangen voor de uitvoering van (extra) taken en de toenemende kosten.

Voor het jaar 2026 laat de programmabegroting structureel een saldo zien van ruim € +227.000 positief en incidenteel € -731.000 negatief.

Waarom dit voorstel?

De programmabegroting maakt inzichtelijk welke maatschappelijke doelen worden nagestreefd, welke activiteiten daarvoor worden uitgevoerd en wat deze mogen kosten. Hiermee vervult de gemeenteraad zijn kaderstellende rol, stuurt op maatschappelijke effecten en borgt transparantie richting inwoners en partners. De programmabegroting vormt daarmee een strategisch instrument voor beleidskeuzes, financiële afwegingen en verantwoording. Ook wordt er een financiële doorkijk gegeven voor de jaren 2027-2029.

Waarom moet dit besluit genomen worden?

1.1 De vaststelling van de activiteiten binnen de programmabegroting is essentieel om de geformuleerde beleidsdoelen daadwerkelijk te realiseren.

Activiteiten vormen de concrete uitvoering van het beleid en maken zichtbaar hoe de gemeente de ambities waarmaakt. Het college rapporteert vervolgens over de voortgang via de bestuursrapportage en legt via de jaarstukken verantwoording af.

1.2 Met de voorliggende programmabegroting voldoen we voor het komende begrotingsjaar aan het kader van het provinciaal toezicht.

De programmabegroting voor 2026 is structureel en reëel in evenwicht. Dit houdt in dat structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

3.1 De gemeenteraad stelt conform de financiële verordening investeringskredieten beschikbaar. In de financiële verordening is opgenomen dat de investeringskredieten, zoals vastgesteld in het investeringsplan 2026-2029 bij het vaststellen van de programmabegroting beschikbaar worden gesteld voor het komende begrotingsjaar.

4.1 Het incidenteel begrotingstekort mag incidenteel gedekt worden uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

Conform de richtlijnen is het toegestaan een per saldo incidenteel negatief begrotingstekort te dekken met een incidentele bijdrage uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

5.1 / 6.1 Bij vaststelling van de bestuursrapportage is door alle fracties een motie aangenomen over het afschaffen van de bestemmingsreserve grote projecten.

Deze motie is verwerkt in de voorliggende begroting en daarmee valt € 4.531.149 vrij ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar. Hierbij is rekening gehouden met het eerder genomen raadsbesluit bij de PPN 2026-2029 om een nieuwe bestemmingsreserve in te stellen van € 965.000 voor dMJOP kulturhuzen.

7.1 De effecten van de septembercirculaire zijn al verwerkt in de voorliggende de programmabegroting en meerjarenraming.

In tegenstelling tot andere jaren zijn de effecten van de septembercirculaire dit jaar wel meegenomen in de programmabegroting. Hiermee ligt er een compleet document voor een integrale afweging. Op 15 september 2025 is de bestuursrapportage vastgesteld in de gemeenteraad. Toen waren de uitkomsten van de septembercirculaire 2025 nog niet bekend. De jaarschijf 2025 laat een extra incidenteel voordeel zien van € 1,8 mln. en zorgt voor een hoger resultaat. Het financieel gevolg wordt meegenomen in het jaarrekeningresultaat 2025 en dan wordt ook het besluit genomen over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

Kan het ook anders?

1.1 De gemeenteraad kan de begroting gewijzigd vaststellen.

De gemeenteraad kan een eigen afweging maken en de begroting op onderdelen gewijzigd vaststellen.

Welke mogelijke risico's zien we?

4.1 De positieve jaarrekeningresultaten van de afgelopen jaren zijn voor een belangrijk deel het gevolg van incidentele meevallers.

Het gaat met name over inkomsten uit het gemeentefonds en de specifieke uitkering voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

De uitkering uit het gemeentefonds is afhankelijk van de uitkomsten van de septembercirculaire, die jaarlijks verplicht moet worden verwerkt in de programmabegroting. De onvoorspelbaarheid van deze circulaire en het bredere rijksbeleid vergroot het risico op schommelingen in de inkomsten en daarmee op een vertekend beeld van de structurele financiële positie van de gemeente.

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen ontvangt de gemeente een specifieke uitkering. In voorgaande jaren was deze uitkering ruimer dan de werkelijke kosten, wat incidentele voordelen opleverde. Momenteel loopt een kostprijsonderzoek dat het Rijk gebruikt om te komen tot een nieuwe financiële regeling voor 2026. Tot op heden wordt gewerkt met een normkostenvergoeding die jaarlijks afneemt. Het is onzeker of deze systematiek wordt voortgezet of vervangen door een vergoeding op

basis van werkelijke kosten. Gezien deze onzekerheid is in de begroting geen voorschot genomen op een mogelijk voordeel.

Wat kost het?

n onderstaande tabel is het financieel meerjarenperspectief van de jaren 2026-2029 weergegeven, inclusief de effecten van de septembercirculaire.

De Perspectiefnota 2026-2029 noteerde, na verwerking van de meicirculaire 2025 en de aangenomen amendementen, voor de jaren 2026 en 2027 een positief structureel begrotingssaldo. Hiermee was het ravijnjaar opgeschoven naar 2028 e.v.

Na verwerking van alle mutaties voor de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is dit beeld ongewijzigd. Alleen zijn de jaren 2026 en 2027 iets minder positief dan bij de perspectiefnota was ingeschat en de jaren 2028 en 2029 zijn minder negatief dan ingeschat.

Meerjarenperspectief Begroting 2026-2029 (bedragen x €1.000)	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo Perspectiefnota 2026-2029 (na vaststelling)	531	141	-2.319	-3.539
Mutaties programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029:				
Effect septembercirculaire 2025	705	442	566	723
Autonome ontwikkelingen	-571	-144	167	1.302
Bijstelling ombuigingsvoorstellen	-438	-438	-438	-438
Structureel begrotingssaldo 2026-2029	227	1	-2.024	-1.952
Incidenteel saldo Perspectiefnota 2026-2029	-750	-420	0	0
Mutaties begroting 2026 incidenteel	19	0	0	0
Incidenteel begrotingssaldo 2026-2029	-731	-420	0	0
Totaal begrotingssaldo 2026-2029	-504	-419	-2.024	-1.952

Verhoging OZB

De leges en OZB zijn conform het afgegeven kader verhoogd met het CPI index van 2,6%. Voor de OZB is dat structureel een bedrag van € 150.000. Verder houdt het Rijk een korting in op het gemeentefonds, omdat het verwacht dat gemeenten extra inkomsten kunnen genereren door de onroerendezaakbelasting (OZB) te verhogen. Dit komt voort uit de gedachte dat gemeenten met een hogere belastingcapaciteit (zoals een hogere WOZ-waarde) meer financiële ruimte hebben om hun inkomsten te verhogen zonder al te veel financiële druk op hun inwoners te leggen. Daarnaast probeert het Rijk hiermee de verdeling van middelen eerlijker te maken, door te zorgen dat gemeenten met minder belastingcapaciteit relatief meer steun krijgen uit het gemeentefonds. De verwachting bij de PPN was dat het Rijk, in verband met verwachte ruimte voor extra OZB-inkomsten, opnieuw middelen inhoudt op de algemene uitkering van het gemeentefonds en was ingeschat op € 325.000. Uiteindelijk blijkt het € 172.000 te zijn en hier is de voorliggende begroting structureel op aangepast.

Hoe betrekken we onze inwoners?

Niet van toepassing.

Hoe maken we het bekend?

U ontvangt de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 in de vorm van een pdf. Daarnaast verschijnt de rapportage ook online.

Hoe gaan we verder?

Op grond van artikel 191 Gemeentewet stuurt het college de door de gemeenteraad vastgestelde begroting, uiterlijk 15 november van het lopende jaar, naar Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

De verdere planning is als volgt:

Raadscommissie beeldvormend	13 oktober
Indienen technische vragen	27 oktober
Beantwoording technische vragen	30 oktober
Extra raadscommissie beeldvormend	3 november
Oordeelsvormend en besluitvormend	10 november

Meer informatie bij dit voorstel

Bijlagen:

1. Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
Michael Sijbom

de gemeentesecretaris,
Henry van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 september 2025, nummer 2024;

gelet op artikel 191 van de Gemeentewet en de Financiële verordening van de gemeente Dalfsen;

b e s l u i t :

1. De programmabegroting 2026 vast te stellen;
2. In te stemmen met de meerjarenraming 2027-2029;
3. De investeringskredieten voor het jaar 2026 beschikbaar te stellen (bijlage 7 investeringskredieten);
4. Het negatieve begrotingssaldo van € 503.945 (structureel € 227.055 en incidenteel € 731.000 negatief) te onttrekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar;
5. De bestemmingsreserve grote projecten op te heffen;
6. Het vrij te vallen saldo van € 4.531.149 mln. toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar;
7. Kennis te nemen van de uitkomsten van de septembercirculaire 2025.

Dit besluit is genomen in de openbare vergadering van de raad van 10 november 2025.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
Michael Sijbom

de griffier,
Johan Paul de Groot